

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/471/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415207178
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6415207178.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobkyne C. F., nar. XX. U. XXXX, bytom Y. XXX/X, XXX XX V. X., zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Mačajom, so sídlom Dolná 845/7, 969 01 Banská Štiavnica, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, v konaní o určenie, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 10C/218/2015 - 68 zo dňa 19. septembra 2016, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

II. Žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že Zmluva o úvere č. 606102095 zo dňa 02. novembra 2012, uzavretá medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov (prvý výrok) a žalobkyňa priznal náhradu trov konania v pomere 100 % (druhý výrok).

Z jeho dôvodov vyplýva, že žalobkyňa žiadala okresný súd o určenie neplatnosti zmluvy o úvere č. 606102095 (ďalej aj „Zmluva“), ktorú uzatvorila so žalovaným prostredníctvom svojej obchodnej zástupkyne U. P. (ďalej ako „obchodná zástupkyňa žalovaného“) dňa 02. novembra 2012. Na základe úverovej zmluvy mal žalovaný poskytnúť žalobkyňi úver vo výške 500,- eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala zaplatiť v 12-tich v mesačných splátkach po 78,- eur s dohodnutým poplatkom 436,- eur, celkovou sumou na zaplatenie 936,- eur, s dohodnutou prvou splátkou na deň 12. decembra 2012 a ročnou percentuálnou mierou nákladov (ďalej aj ako „RPMN“) vo výške 260,12 %.

Obchodná zástupkyňa žalovaného bola rozhodnutím Okresného úradu Žiar nad Hronom č.OU-ZH-OVVS-2014/005675, 2014/537/LUP zo dňa 05. novembra 2014, právoplatného dňa 29. decembra 2014, uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti majetku podvodom. Z výpovede obchodnej zástupkyne žalovaného zo dňa 05. novembra 2014 v uvedenom priestupkovom konaní vyplynulo, že na základe dohody so žalobkyňou dňa 31.októbra 2012 v jej mene spísala obchodná zástupkyňa žalovaného Žiadosť o úver č. 606102095 na sumu 500,- eur; po schválení žiadosti spísala obchodná zástupkyňa žalovaného Zmluvu o úvere č. 606102095, ktorú žalobkyňa vlastnoručne podpísala; obchodná zástupkyňa žalovaného potvrdila, že na základe uvedenej zmluvy nevyplatila žalobkyňi sumu 500.-eur, na akú sumu bol úver schválený, ale 350,- eur, pretože si sumu 149,-eur ponechala.

Súd prvej inštancie uzavrel, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu písomnej Zmluvy o úvere č. 606102095 a k poskytnutiu úveru v skutočnej výške 350,- eur.

Žalobkyňa dňa 13. júna 2016 požiadala o pripustenie zmeny žaloby tak, že súd rozhodne v znení: „Súd určuje, že Zmluva o úvere číslo 606102095 zo dňa 2.11.2012 uzatvorená medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov.“ Súd prvej inštancie v zmysle §95

ods. 1,2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, platného a účinného do 30.júna 2016 (ďalej aj ako „O.s.p.“), zmenu žaloby pripustil.

Súd prvej inštancie posúdil Zmluvu v zmysle §52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) s poukazom na ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného ku dňu uzavretia zmluvy do 31. decembra 2012 (ďalej aj „z.č. 129/2010 Z.z.“) ako zmluvu spotrebiteľskú, v ktorej bola žalobkyňa v postavení spotrebiteľa a žalovaný v postavení dodávateľa. Prvoinštančný súd argumentoval s poukazom na novelu Občianskeho zákonníka, definovanú zákonom č. 102/2014 Z.z., ktorá definitívne normatívne vyriešila, že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva; poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 11Co 53/2015 zo dňa 20.apríla 2015.

Predmetom sporu bola určovacia žaloba; okresný súd s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/663/2015 dospel k záveru, že v uvedenej veci je daný naliehavý právny záujem, pretože žalobkyňa potrebuje mať právnu istotu a vedomosť o tom, či je jej povinnosťou zaplatiť žalovanému aj odplatu, uvedenú v zmluve, pretože neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

Okresný súd preskúmal úverovú zmluvu z hľadiska obsahu zmluvných náležitostí zákona o spotrebiteľských úveroch; poukázal na absenciu údajov podľa §9 ods. 2 písm. b), c), f), i), k), y) z.č. 129/2010 Z.z., najmä konštatoval, že nie je jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom dojednaná konečná splatnosť úveru a ani údaj o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Z dôvodu absencie týchto zákonných náležitostí vyhlásil okresný súd predmetný spotrebiteľský úver s poukazom na §11 ods. 1 písm. a) z.č. 129/2010 Z.z. za bezúročný a bez poplatkov; keďže na vyhlásenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru postačuje nedostatok čo i len jednej z náležitostí podľa ustanovenia §9 ods. 2 z.č. 129/2010 Z.z., splnenie ďalších náležitostí už okresný súd nedokazoval.

Súd prvej inštancie rozhodol o veci samej ťažiskovo s poukazom na §52 ods. 1 až 4, OZ a §9 ods. 2 s poukazom na §11 ods. 1 z.č. 129/2010 Z.z..

O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa §255 ods. 1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj „C.s.p.“) a úspešnej žalobkyni v plnom rozsahu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal žalovaný včas odvolanie z dôvodov §365 ods. 1 písm. d), f) a h) C.s.p., pretože konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V prvom rade namietal skutočnosť, že Zmluva zo dňa 02. novembra 2012 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere; bola uzatvorená podľa §26 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj ako „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“) ako nepomenovaná zmluva a zmluvné strany sa v Zmluve v zmysle §262 ods. 1 ObZ dohodli, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Zmluva o úvere spĺňa všetky náležitosti ustanovení Obchodného zákonníka, a preto nie je zmluvou spotrebiteľskou. Rozporoval tvrdenia žalobkyne, týkajúce sa poplatku za poskytnutie peňažných prostriedkov; argumentoval tým, že slovenská právna úprava v oblasti spotrebiteľských úverov výslovne nebráni účtovaniu poplatku; poukázal na §499 ObZ, podľa ktorého je v prípade zmluvy o úvere okrem platenia samotných úrokov umožnené dojednať aj poplatok za rezervovanie peňažných prostriedkov. Žalobkyňou tvrdenú neprijateľnosť poplatku nie je možné vyvodiť ani zo zákona o spotrebiteľských úveroch.

Údaj ohľadom absencie výšky úrokov nie je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, podstatnou náležitosťou je iba záväzok dlžníka zaplatiť popri istine aj úroky. V čase uzavretia Zmluvy nebol navyše účinným žiadny všeobecne záväzný právny predpis, ktorý by stanovoval maximálnu prípustnú výšku úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Pri výške úrokov možno vychádzať iba z §53 ods. 6 OZ, podľa ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Poplatok za poskytnutie peňažných prostriedkov v spornej zmluve je prijateľný a vzhľadom na vyššie podnikateľské riziko je vyšší ako obvyklé bankové úroky; žalobkyňa mala preto preukázať, že poplatok za poskytnutie peňažných prostriedkov v čase a mieste uzavretia zmluvy výrazne (podstatne) vybočovala z trhového priemeru odplát, poskytovaných inými subjektami, poskytujúcimi

financovanie z vlastných zdrojov; slovenský právny poriadok poplatok za spracovanie zmluvy výslovne pripúšťa; poplatok za poskytnutie úveru v prípade spornej zmluvy nie je neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že ide o nebankový subjekt, ktorého riziko podnikania ako aj náklady, sú vyššie v porovnaní s bankami.

Navyše, žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadрила.

4. Konanie v prejednávanej spore začalo pred 30. júnom 2016. Dňa 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok; podľa §470 ods. 1 C.s.p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti; podľa §470 ods. 2 C.s.p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované; ak sa tento zákon použije na konania, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní vecí, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany.

5. Krajský súd, ako funkčne príslušný na prejednanie odvolania v zmysle §34 C.s.p., vec preskúmal v rozsahu určenom §380 ods. 1, 2 C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§385 ods. 1 C.s.p.) a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods.1, 2, C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie; v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie o dôvodnosti žaloby ohľadne uplatneného nároku na určenie, že sporný úver je bezúročný a bez poplatkov. Osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. na tieto v celom rozsahu poukazuje. Reagujúc na odvolacie dôvody a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného viazaný (§379 C.s.p.; §380 C.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami žalovaného, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či ne/došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§380 ods. 2 C.s.p.).

8. Žalovaný v odvolaní namietal právne posúdenie veci súdom prvej inštancie ohľadne preukázania naliehavého právneho záujmu žalobkyne na požadovanom určení, že sporný úver je bezúročný a bez poplatkov; odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie (vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci), že žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení; len určenie, že sporný úver je bezúročný a bez poplatkov, je spôsobilé odstrániť právnu neistotu žalobkyne ohľadne dlžnej sumy úveru a nastoliť pevný právny základ pre právny pomer medzi žalobkyňou a žalovaným, založený spornou zmluvou o úvere.

9. Ďalšia odvolacia námietka tiež nie je dôvodná. Odvolací súd poukazuje na §52 ods. 4 OZ ako aj zákona č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom ku dňu uzavretia spornej zmluvy o úvere, z ktorých jednoznačne vyplýva rozdiel medzi spotrebiteľským úverom a spotrebiteľskou zmluvou, t.j. každá zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa z.č. 129/2010 Z.z. je súčasne spotrebiteľskou zmluvou, naopak však tento záver neplatí, t.j. aj keď zmluva o úvere nespĺňa náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa z.č. 129/2010 Z.z., môže byť spotrebiteľskou zmluvou podľa Občianskeho zákonníka. Tento záver vyplýva z §1 ods. 8 z.č.129/2010 Z.z., v zmysle ktorého ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov; ustanovenie §52 ods. 4 OZ

pre účely vymedzenia pojmu spotrebiteľ nezakotvuje podmienku uzavretia spotrebiteľskej zmluvy na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, zakotvuje len jedinú podmienku, a to, aby fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti; spotrebiteľskou zmluvou je v zmysle §52 ods. 1 OZ každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom; zo spisu nevyplýva, že by žalobkyňa predmetnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzavierala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti; odvolací súd preto v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že v prejednávacom spore ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, pretože pre účely Občianskeho zákonníka je potrebné žalobkyňu považovať za spotrebiteľa;

10. Skutočnosť, že sporná zmluva o úvere neobsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v dôsledku čoho je sporný úver bezúročný a bez poplatkov, nebola medzi stranami sporná, žalovaný toto právne posúdenie veci súdom prvej inštancie nenamietal, keď jeho odvolanie v tomto smere nepolemizovalo s odôvodnením napadnutého rozsudku; rozsudok súdu prvej inštancie je na základe uvedeného vo výroku o určení, že sporný úver je bezúročný a bez poplatkov podľa odvolacieho súdu vecne správny.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle §255 ods. 1 v spojení s §396 ods. 1 C.s.p.. Vzhľadom na mieru úspechu žalobkyne v odvolacom konaní jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktorý jej odvolací súd priznal voči žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§262 ods. 1, 2 C.s.p.).

13. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).